

Advokatrådet



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 6. november 2017
SAGSNR.: 2017 - 2807
ID NR.: 489913

lbpo@sm.dk + sm@sm.dk

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmingslokale mv. i boformer med sikrede afdelinger)

Ved e-mail af 6. oktober 2017 har Børne- og Socialministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

I forhold til den foreslåede adgang til, at driftsherren på en boform med sikrede afdelinger kan beslutte, at der i hele boformen nedlægges generelt forbud mod besiddelse eller anvendelse af computere, mobiltelefoner, tablets og andre enheder, der muliggør internetadgang (§ 137 g, stk. 4), bemærkes følgende:

Advokatrådet er enig i, at det bør sikres, at anbragte med domsvilkår om overvåget adgang til telefon og internet, ikke får uovervåget adgang dertil.

Af forslaget almindelige bemærkninger punkt 3.1.2. fremgår det, at der kun er én boform i Danmark, som har sikrede afdelinger for udviklingshæmmede; nemlig Kofoedsminde i Lolland Kommune. På Kofoedsminde er der 70 beboere, hvoraf 3 har domsvilkår om overvåget adgang til telefon og internet, mens de resterende 67 anbragte gerne må have egne telefoner/tablets og adgang til internettet.

Gældende ret

I medfør af servicelovens § 137 g, stk. 2, kan der træffes afgørelse om, at den enkelte anbragtes adgang til at benytte telefon og internet forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Endvidere følger det af servicelovens § 137 f, stk. 5, at det er en betingelse for indgreb efter servicelovens § 137 g, stk. 2, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Endelig følger det af servicelovens § 137 l, at afgørelser om indgreb efter § 137 g, stk. 2, kan påklages til Ankestyrelsen.

Forslaget

I lovforslaget foreslås det at indsætte en bestemmelse i servicelovens § 137 g, stk. 4, hvorefter der skabes hjemmel til, at driftsherren kan beslutte et generelt forbud over for alle anbragte – uanset om de har domsvilkår eller ej – mod besiddelse eller anvendelse af computere, mobiltelefoner, tablets og andre enheder, der muliggør internetadgang.

Advokatrådet finder det henset til indgrebets intensitet retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at der er adgang til at begrænse alle beboeres adgang til internettet uden begrundelsespligt, uden at iagttage proportionalitetsprincippet og uden at der er klageadgang.

I princippet kan de retssikkerhedsgarantier, der gælder ved indgreb over for enkelte anbragte, jf. servicelovens § 137 g, stk. 2, således omgås ved i stedet at iværksætte et indgreb, der gælder alle de anbragte.

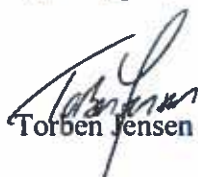
Det bemærkes herved, at det foreslåede indgreb vil medføre en væsentlig indskrænkning i friheden for de 67 anbragte, der tidligere har haft mulighed for at have egen computer og mobiltelefon mv. Det gælder også, selvom der etableres et (overvåget) lokale med computere, de kan benytte i et nærmere fastsat tidspunkt, allerede fordi de ikke længere vil kunne have egne enheder og heller ikke have adgang til at bruge dem på eget opholdsrum.

Advokatrådet opfordrer derfor Børne- og Socialministeriet til at genoverveje forslaget til bestemmelsen i § 137 g, stk. 4.

Det bør således være en pligt til at begrunde indgrebet, f.eks. i overensstemmelse med de øvrige indgreb i § 137, som kun kan foretages, ”hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet”. Endvidere bør servicelovens § 137 f, stk. 5, og § 137 l med krav om henholdsvis proportionalitet og klageadgang også finde anvendelse ved indgreb efter § 137 g, stk. 4.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til de øvrige foreslåede indgrebsmuligheder.

Med venlig hilsen


Torben Jensen



Til Børne- og Socialministeriet

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

06. november 2017

J.nr. 2017-0017-54018

Cpr.nr.

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk

sikkermail@ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Københavns Byret



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2017.82

Den 23. oktober 2017

Ved en mail af 6. oktober 2017 har Børne- og Socialministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggøre internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J.nr. 2016-3656.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

4.november 2017

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

Dansk Psykiatrisk Selskab takker for muligheden for at afgive hørings svar i forbindelse med ovenstående.

Lovforslaget består som vi ser det af følgende hovedelementer:

- 1) Indførelse af mulighed for nedlæggelse af forbud mod enheder, der muliggør internetadgang
- 2) Indførelse af mulighed for anvendelse af scannere
- 3) Indførelse af mulighed for undersøgelse af den anbragte person
- 4) Indførelse af mulighed for åbning og kontrol af post til den anbragte
- 5) Indførelse af mulighed for undersøgelse og opbevaring af effekter for besøgende
- 6) Indførelse af mulighed for brug af afskærmningslokale

Lovforslaget gælder alene boformer for psykisk udviklingshæmmede, der har beboere, som i henhold til dom eller kendelse er anbragt på institution med sikret afdeling. Det vil i praksis sige Kofoedsminde i Rødbyhavn, der i en årrække har været Danmarks eneste institution af denne art.

Dansk Psykiatrisk Selskab har følgende bemærkninger:

Lovforslaget søger at adressere en række vanskeligheder som den generelle samfundsudvikling og udvikling i domsanbragtes psykisk udviklingshæmmedes karakter og adfærd (såsom lavere alder, højere grad af bandetilknytning blandt domsanbragte, flere karakterafvigende domsanbragte, øget misbrugstendens, og andet) har medført i det socialpædagogiske, såvel som det kriminalitetsforebyggende, arbejde på Kofoedsminde.

Vedr. hovedelement 1) bringes forholdene på Kofoedsminde på linje med forholdene på Sikringsafdelingen og i kriminalforsorgens institutioner. Dansk Psykiatrisk Selskab finder, at det både i et pædagogisk/behandlingsmæssigt øjemed og i et kriminalitetsforebyggende/retssikkerhedsmæssigt øjemed vil være hensigtsmæssigt at kunne begrænse muligheden for elektronisk kommunikation for beboerne. Dette begrundes bl.a. med at beboerne for en dels vedkommende er fundet skyldige i seksualrelateret kriminalitet begået mod børn eller voksne, og at de f.eks. kan fortsætte seksuel chikane af personer udenfor institutionen eller forbrug af ulovligt pornografisk materiale via internettet, for en dels vedkommende har vedvarende misbrug af hash og andre stoffer som de bl.a. kan opretholde ved handels- og leveringsaftaler truffet ved elektronisk kommunikation. Hvis man ikke har mulighed for at afbryde de domsanbragte beboeres fortsatte aktivitet på sådanne områder, vil en socialpædagogisk indsats i mange tilfælde være utilstrækkelig til at overbevise den enkelte beboer om det u hensigtsmæssige eller forkastelige i en sådan adfærd.

Vedr. hovedelement 2),3),4) og 5) finder Dansk Psykiatrisk Selskab at indførelse af de foreslåede muligheder forekommer nødvendige, for at undgå indsmugling af euforiserende stoffer til domsanbragte med misbrug, af ulovligt pornografisk materiale (f.eks. børnepornografisk) til beboerne, eller af våben til beboere der typisk har dårlig impuls kontrol og kan have tendens til udadreagerende adfærd. De foreslåede ændringer respekterer 'mindste middels princip' mht. undersøgelse af beboere, besøgende, og post, og de synes på rimelig vis at afstemme den sikrede institutions socialpædagogisk og kriminalitetsforebyggende indsats med beboernes og deres besøgendes ret til privat kommunikation, privatliv, og intimsfære.

Vedr. hovedelement 6) er systematisk brug af afskærmningslokale ved udadreagerende adfærd, i den form der lægges op til i lovforslaget, ikke noget man har erfaring med i det danske psykiatriske behandlingssystem. På Kofoedsminde har man hidtil håndteret uacceptabel udadreagerende adfærd ved,

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Afd. O, Afsnit 6233, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Formand Torsten Bjørn Jacobsen, mail: tbi@dadlnet.dk
Sekretær Helen Gerdrup Nielsen, mail: helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk

at personalet og tilkaldt personale har fastholdt beboeren indtil dennes affekt og udadreagerende adfærd var klinget af. Sådanne fastholdelser har været af varierende længder fra ganske kortvarige til adskillige timer. Her forekommer brug af afskærmningslokale at kunne være et mere skånsomt alternativ til langvarig fastholdelse. Dette gælder både i forhold til den udadreagerende beboer, de øvrige anbragte beboere på det sikrede afsnit, og institutionens personale. Det ligger i bemærkningerne til lovforslaget at anbringelse i afskærmningslokale i praksis vil blive besluttet af Koføedsmindes leder eller dennes stedfortræder (dvs. Koføedsmindes viceformand), men at den efterfølgende vil blive forelagt den tilsynsførende kommune; beslutning om anbringelse vil med disse forudsætninger ikke være trivial, hvilket Dansk Psykiatrisk Selskab finder betryggende. Den generelle brug af afskærmningslokale og andre magtanvendelser vil blive registreret, og blive evalueret af ministeriet i 2021. Dansk Psykiatrisk Selskab kan tilslutte sig denne fremgangsmåde.

Vi har dog en enkelt kommentar til bemærkningerne om lovforslaget, der i sig selv lyder:

»Stk. 2. Der kan træffes afgørelse om, at anbragte i en boform efter § 108 med sikrede afdelinger, skal anbringes i et afskærmningslokale, når der er overhængende fare for, at den anbragte skader sig selv eller andre. Anbringelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må ikke udstrækkes ud over to timer. Der skal løbende føres tilsyn med en person, der er anbragt i et afskærmningslokale.«

Bemærkningerne til lovforslaget lyder:

"Det er en forudsætning for anbringelse i afskærmningslokale, at indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte, og at den anbragte ikke er selvmordstruet. Derudover er det en forudsætning, at den anbragte har tilkaldemuligheder fra afskærmningslokalet. Den pågældende skal være i stand til at betjene tilkaldemulighederne, og personalet skal via disse kunne tilkaldes. Den anbragte skal endvidere have adgang til toilet og vand, og der skal iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde. Afskærmningslokalet skal være udstyret med et vindue, så personalet kan føre tilsyn med den anbragte uden at skulle åbne døren ind til afskærmningslokalet."

Her finder Dansk Psykiatrisk Selskab at det vil være passende at overvåge en affektpræget beboer der er anbragt på afskærmningslokale ved, at der under hele anbringelsen er anbragt et personalemedlem umiddelbart udenfor afskærmningslokalets dør, således at personalemedlemmet kan føre løbende og jævnligt visuelt tilsyn med beboeren og løbende kan vurdere de lyde, eller ændringer i et lydbillede, der udgår fra afskærmningslokalet. Dette observationsniveau er højere, end det der lægges op til i bemærkningerne, men observationsniveauet findes hensigtsmæssigt med henblik på at imødegå selvskadende adfærd eller selvmordsadfærd, der uventet kan opstå hos den afskærmede, affektprægede beboer.

På Dansk Psykiatrisk Selskabs vegne.

Gitte Ahle
Overlæge
Næstformand

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Afd. O, Afsnit 6233, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Formand Torsten Bjørn Jacobsen, mail: tbi@dpsnet.dk
Sekretær Helen Gerdrup Nielsen, mail: helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk



Danske Handicaporganisationer

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 8. november 2017

Sag 17-2015-00043 – Dok. 339546/tk_dh

Høringssvar vedr. udkast til ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang mv.)

DH takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget. Vi har en række overordnede kommentarer.

For mere specifikke bemærkninger til de foreslåede beføjelser til at anvende magt (brug af afskærmingslokale mv.) og de konkrete forhold på Koføedsminde, som lovforslaget konkret er rettet mod, vil vi henvise til vores medlemsorganisation LEV og deres høringssvar.

For det første undrer vi os over, at der ikke i bemærkningerne overhovedet henvises til de internationale konventioner, som Danmark har tilsluttet sig, og som er relevante i denne sammenhæng. Det gælder fx Handicapkonventionen og Den europæiske Menneskerettighedskonvention.

Der er tale om at indføre en række foranstaltninger, som griber ind i de berørte borgeres grundlæggende rettigheder – herunder den menneskelige værdighed, retten til privatliv, retten til selvbestemmelse, boligens ukrænkelighed mv.

De berørte grupper er meget dårligt stillet med hensyn til at kunne varetage egne interesser. Netop sådanne grupper har særligt beskyttelsesmæssig fokus i de konventioner, Danmark har forpligtet sig til at overholde.

DH vil derfor opfordre til, at der i de almene bemærkninger grundigt redegøres for, hvordan lovforslaget forholder sig til de internationale menneskeretlige forpligtelser, Danmark har påtaget sig.

For det andet mener vi, at proportionaliteten i de foreslåede magtbeføjelser kan drages i tvivl. Når der lægges op til, at mobiltelefoner mv. for personer, der ikke er i de sikrede afdelinger – og dermed ikke er i den målgruppe, lovforslaget egentlig sigter mod - kan beslaglægges, så er det et vidtgående indgreb. Vi mener ikke, det er nødvendigt for det formål, som lovforslaget skal bidrage til.

Vi mener derfor, at man skal overveje, hvilke andre og mindre indgribende foranstaltninger, der kan anvendes i stedet for. Det bør være muligt at nå formålet, uden at gribe så omfattende ind over for borgerne på de ikke-sikrede afdelinger.

For det tredje finder vi, at der er en generel tendens til at indføre nye magtbeføjelser som løsning på problemer, der kunne løses ad anden vej. Lovforslaget lægger sig i slipstrømmen på denne tendens, og det finder vi meget bekymrende.

Med venlig hilsen



Thorkild Olesen, formand

For nærmere oplysninger kontakt chefkonsulent Torben Kajberg på tk@handicap.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325611
NINI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 17/02123-2

Att: Laura Brogaard Poulsen
lpbo@sm.dk med kopi til sm@sm.dk

6. NOVEMBER 2017

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE (MULIGHED
FOR FORBUD MOD ENHEDER, DER MULIGGØR
INTERNETADGANG, UNDERSØGELSE AF EFFEKTER
SAMT BRUG AF AFSKÆRMNINGSLOKALE M.V. I
BOFORMER MED SIKREDE AFDELINGER)**

Børne- og Socialministeriet har ved e-mail af 6. oktober 2017 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

Instituttet har følgende bemærkninger til udkastet:

RESUME

Institut for Menneskerettigheder finder ikke, at der er gjort tilstrækkeligt forud for dette udkast til lovforslag, for at undersøge om formålet med udvidelsen af adgangen til at anvende tvang kan opnås ad anden vej. Der er således ikke med evalueringen af den seneste udvidelse af adgangen til at udøve tvang efter serviceloven foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af, hvorvidt erfaringerne fra de botilbud, der ikke anvender tvang eller kun i mindre grad anvender tvang, kan overføres til de boformer, der i højere grad anvender tvang.

Endvidere finder institut for Menneskerettigheder, det kritisabelt, at der ikke i bemærkningerne til udkastet til lovforslag er redegjort for de overvejelser om menneskeretten, som forslaget giver anledning.

Endvidere finder Institut for Menneskerettigheder det tvivlsomt, om formålet med at indføre hjemmel til generelt at forbyde elektroniske enheder med internetadgang på botilbud med sikrede afdelinger ikke kan opnås med mindre indgribende midler.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at

- Børne- og Socialministeriet redegør nærmere for de menneskeretlige implikationer, som udvidelsen af adgangen til at anvende tvang i form af brug af scannere, åbning af post samt afskærmningslokale medfører.
- der ikke indføres hjemmel til generelt at forbyde besiddelse og brug af computere, mobiltelefoner, eller andre enheder, der muliggør internetadgang på botilbud med sikrede afdelinger.

INDHOLDET AF UDKASTET

Udkastet til lovforslag har til formål at indføre hjemmel til en række nye tvangsforanstaltninger over for beboere, der er anbragt på en § 108 boform med sikrede afdelinger, med henblik på at sikre beboernes og personalets sikkerhed samt at forhindre ny kriminalitet.

Instituttet har fokuseret sit hørings svar på den foreslåede hjemmel til at indføre et generelt forbud mod brug og besiddelse af computere, mobiltelefoner eller andre enheder, der kan tilgå nettet, samt den foreslåede adgang til at anvende afskærmningslokale, der indebærer, at beboeren kan låses inde i op til to timer, når beboeren er til fare for sig selv eller andre.

DEN MENNESKERETLIGE BESKYTTELSE

Der er med udkastet lagt op til at udvide adgangen til at anvende tvang over for personer, der som følge af kriminalitet ved dom eller kendelse er blevet anbragt i boform efter servicelovens § 108 med sikrede afdelinger.

Muligheden for at anbringe en beboer i et afskærmningslokale vil udgøre et intensivt indgreb i beboerens privatliv og personlige frihed.

De foreslåede muligheder for at anvende scannere, forbyde brug og besiddelse af enheder, der kan tilgå internettet, undersøgelse af post samt foretage kontrol af besøgende udgør indgreb i beboerens (og besøgendes) privatliv og ret til respekt for sit hjem og korrespondance. Forbuddet mod besiddelse og benyttelse af enheder, der kan tilgå internettet, udgør endvidere et indgreb i beboerens informationsfrihed.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) indeholder i artikel 5 en beskyttelse af den personlige frihed og i artikel 8 en beskyttelse af retten til privatliv, respekt for hjemmet og korrespondance.

Målgruppen for de nye regler er personer, der blandt andet er kendetegnet ved at være erklæret uegnede til straf i henhold til straffelovens § 16, stk. 2. på grund af mental retardering. Denne personkreds rummer personer med svære handicap, og som er beskyttet efter FN's handicapkonvention.

Det er et grundlæggende princip i handicapkonventionen, at staten skal respektere den enkeltes frihed og autonomi, jf. artikel 3, litra a.

Den personlige frihed og integritet er beskyttet i handicapkonventionen efter artiklerne 14 og 17 og retten til privatliv mv. er beskyttet i konventionens artikel 22.

Endvidere rummer konventionen i artikel 21 en beskyttelse af adgangen til information. Denne rettighed er også relevant i denne sammenhæng, da den foreslåede mulighed for at forbyde beboere på botilbud med sikrede afdelinger at bruge eller besidde enheder, der kan tilgå internettet, udgør et intensivt indgreb i muligheden for at søge, modtage og meddele oplysninger for beboere, der er anbragt på disse boformer.

Det forhold, at den personlige frihed, privatlivet og informationsfriheden er beskyttet i menneskeretten betyder, at indgrebene i disse rettigheder i hvert enkelt tilfælde skal være proportionale og nødvendige for at være lovlige.

Det fremgår endvidere af Handicapkonventionens artikel 14 stk. 1 bogstav b, at eksistensen af et handicap i intet tilfælde kan berettige til frihedsberøvelse.

BEMÆRKNINGER TIL UDKASTET

Overordnet finder instituttet ikke, at der i bemærkningerne er redegjort for, hvorfor det er nødvendigt at udvide adgangen til at anvende tvang over for målgruppen.

Evalueringen fra 2015 af kapitel 24a i serviceloven peger ikke entydigt på et behov for flere tvangsforanstaltninger. Det fremgår af evalueringen, at de øgede muligheder, som blev indført i juli 2013, for at anvende tvang primært er blevet benyttet mod nogle enkelte beboere og flere gange mod de samme beboere.

Rambøll der foretog evalueringen sammenfattede de interviewede personalers opfattelser på denne måde:

"Samlet set vurderer personalet på de boformer, som har anvendt indgrebene, at indgrebsmulighederne forebygger og forhindrer at

anbragte borgere begår ny kriminalitet. Det samme billede gør sig gældende for orden og sikkerhed, hvor personalet på de boformer, som har anvendt indgrebene vurderer, at indgrebsmulighederne har øget sikkerheden og trygheden både for personale og øvrige beboere. Lederne på boformer og anbringelsessteder vurderede generelt set ikke, at lovændringen har haft en betydning for at forebygge og forhindre kriminalitet og opretholde orden og sikkerhed, men ledere og medarbejdere på de boformer, som har foretaget indgreb, oplever, at indgrebsmulighederne kan forhindre ny kriminalitet og sikre tryghed og sikkerhed for personalet”.¹

Det var således alene personalet på de boformer, der havde anvendt indgrebene, der fandt en positiv effekt. Evalueringen burde frem for, at begrunde indførelse af yderligere tvangsmæssige tiltag, i højere grad have givet anledning til, at erfaringerne fra de boformer, der ved hjælp af pædagogiske redskaber mv. undgik at anvende tvangsforanstaltninger, blev udbredt.

Instituttet bemærker endvidere, at indførelse af muligheden for at anbringe en beboer i et afskærmningslokale vil udgøre et intensivt indgreb i beboerens privatliv og personlige frihed. Trods intensiteten af de indgreb der kan foretages med hjemmel i servicelovens kapitel 24 a, er der ikke sikret en særlig let adgang til domstolsprøvelse i forhold til indgreb efter servicelovens kapitel 24 a. Det modsatte gør sig imidlertid gældende i forhold til indgreb efter psykiatriloven, der kan omfatte samme personkreds og lignende indgreb. Det bør efter instituttets opfattelse overvejes at indføre tilsvarende retssikkerhedsmæssige garantier for de mest intensive indgreb i servicelovens § 24 a.

MANGLENDE VURDERING AF UDKASTETS FORHOLD TIL MENNESKERETTEN

Instituttet bemærker, at udkastet vedrører en udvidelse af mulighederne for at anvende tvang over for en udsat gruppe af personer med handicap samt deres pårørende. I den forbindelse finder instituttet det kritisabelt, at der ikke i bemærkningerne er redegjort for ministeriets vurdering af de menneskeretlige implikationer af forslaget.

Instituttet bemærker i øvrigt, at det fremgår af Justitsministeriets vejledning om lovqualität fra 2005, at regeringen i lovforslag bør redegøre for overvejelser i forhold til Grundloven og Danmarks internationale forpligtelser.

¹ "Evaluering af virkninger af kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger mv," Rapport til Socialstyrelsen, december 2015 af Rambøll, s. 64

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at

- Børne- og Socialministeriet redegør nærmere for de menneskeretlige implikationer, som udvidelsen af adgangen til at anvende tvang i form af brug af scannere, åbning af post samt afskærmningslokale medfører.

MULIGHED FOR FORBYDE BRUG OG BESIDDELSE AF ENHEDER DER KAN TILGÅ INTERNETTET

I et moderne samfund er fratagelsen af muligheden for at gå på internettet et særdeles intensivt indgreb i den enkeltes informations- og ytringsfrihed.

For at et sådant indgreb kan være lovligt, skal det opfylde et krav til proportionalitet. Det vil sige, at indgrebet skal forfølge et legitimt formål og være egnet og hensigtsmæssigt i forhold til at opnå formålet.

Formålet med at indføre hjemmel til at kunne forbyde brug og besiddelse af enheder, der kan tilgå internettet, er ifølge bemærkningerne til udkastet at forhindre beboere på botilbud med sikrede afdelinger at begå fortsat kriminalitet. Det nævnes blandt andet i bemærkningerne, at der er eksempler på, at pædofilidømte har haft kontakt til mindreårige over nettet.

Der er således tale om et særdeles tungtvejende og legitimt formål, der kan begrunde indgreb af denne karakter.

For indgrebet skal være lovligt er det imidlertid ikke tilstrækkeligt, at det forfølger et legitimt formål, det er også nødvendigt, at midlerne for at opnå formålet er hensigtsmæssige og egnede.

Instituttet bemærker i den forbindelse, at der ifølge bemærkningerne alene er tale om, at der for nuværende er tre personer, som har domsvilkår om overvåget adgang til telefon og internet ud af cirka 70 beboere på Danmarks eneste botilbud med sikrede afdelinger (Kofoedsminde). De resterende cirka 67 beboere har derfor ret til fri og lige adgang til information og ytringsfrihed.

Hertil kommer, at Kofoedsminde er beboernes hjem og netop ikke en strafforanstaltning. Børne- og Socialministeriet bør derfor sikre sig, at det massive indgreb i beboernes menneskerettigheder er nødvendigt.

I den forbindelse skal instituttet bemærke, at det selvsagt er positivt, at det er forudsat i udkastets § 1 punkt 3, at beboerne skal have adgang til internettet på anden vis.

Det er imidlertid instituttets opfattelse, at muligheden for inden for bestemte tidsrum at kunne benytte et lokale med computere, der har internetadgang, sådan som det er foreslået i de almindelige bemærkningerne punkt 3.1.3, ikke kan sidestilles med at have adgang til sin egen smartphone, tablet mv.

Institut for Menneskerettigheder er af den opfattelse, at indgrebet bør begrænses mest muligt og fastsættes individuelt, således at det sikres at den enkelte beboers rettigheder ikke indskrænkes mere end højst nødvendigt.

Det er umiddelbart vanskeligt at se, at det ikke skulle være muligt at opnå det angivne formål med mindre indgribende midler. Det fremgår af bemærkningerne, at udvekslingen af telefoner mv. er sket i forbindelse med, at personer med vilkår om overvåget internetadgang har haft fælles beskæftigelse med personer, der ikke har dette vilkår.

Det bør være muligt at inddrage eksempelvis telefoner inden en sådan beskæftigelse og udlevere dem igen efterfølgende, alternativt at give beboerne adgang til eksempelvis telefonen om aftenen, hvis man opholder sig på eget værelse. Eller på anden måde sikre, at det store flertal af beboere, der ikke er dømt til at have restriktioner i forhold til adgang til internettet, har mulighed for at have fri adgang til at udveksle og modtage informationer over nettet i de tidsrum, hvor de ikke har fællesskab med de meget få personer, der har vilkår om overvåget adgang.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på den baggrund, at

- der ikke indføres hjemmel til generelt at forbyde besiddelse og brug af computere, mobiltelefoner, eller andre enheder, der muliggør internetadgang på botilbud med sikrede afdelinger.

Med venlig hilsen

Nikolaj Nielsen

TEAMLEDER



Til Børne- og Socialministeriet
lbpo@sm.dk, sm@sm.dk

Bemærkninger til lovforslag om udvidede magtbeføjelser på den sikrede institution Kofoedsminde

KL har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger) i høring.

Det har grundet den korte høringsperiode ikke været muligt at behandle lovforslaget politisk. KL forbeholder sig derfor ret til at fremsende bemærkninger efter politisk behandling. KL tager endvidere forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Med lovforslaget foreslås det at der indføres mulighed for at

- Afgrænse brugen af internet på såvel den åbne som den sikrede afdeling gennem forbud mod besiddelse eller anvendelse af computere, mobiltelefoner, tablets eller andre enheder
- Anvende scannere på den anbragtes eller besøgendes person
- Undersøge den anbragtes person
- Åbne og kontrollere post til den anbragte
- Undersøge og opbevare effekter for besøgende
- Anvende et afskærmningslokale.

KL finder generelt, at der er tale om omfattende magtbeføjelser. Det er afgørende, at der findes en balance mellem på den ene side personalets muligheder for at håndtere konkrete problemstillinger i relation til at forebygge ny kriminalitet mv. og på den anden side borgernes retssikkerhed.

Det er også af afgørende betydning, at alle mindre indgribende muligheder er afprøvet, inden meget indgribende forslag bringes i anvendelse, samt at handlekommunen er tydeligt involveret i beslutningen omkring anvendelse af de nye magtbeføjelser. KL's bemærkninger skal ses i dette lys.

KL har følgende generelle bemærkninger til lovforslaget:

- Det skal fremgå tydeligt, at de foreslåede beføjelser aktuelt *alene* gælder for den sikrede afdeling Kofoedsminde, så der ikke kan opstå misforståelser omkring rækkevidden af bestemmelserne.
- Det kan med fordel fremgå tydeligt, at der ved hver enkelt indgrebsmulighed skal foretages indberetning til handlekommune, driftsherre samt Socialtilsyn Øst.
- Det er afgørende, at medarbejderne kun kan træffe beslutning i *uopsættelige* situationer, at det i øvrigt er en ledelsesopgave at træffe

Dato 6 november 2017

Sags ID SAG-2017-05812
Dok. ID 2430209

E-mail TLE@kl.dk
Direkte 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

beslutning om anvendelse af de foreslåede magtbeføjelser, og at Kofoedsminde i vid udstrækning skal søge handlekommunen om tilladelse.

- I lighed med øvrige paragraffer indenfor magtanvendelsesbekendtgørelsen skal handlekommunen orienteres om de anvendte indgreb, ligesom handlekommunen skal afgøre, om indgrebet er sket indenfor bekendtgørelsens rammer.
- Borgers klageadgang bør sikres og fremgå tydeligt.
- Det bør fremgå tydeligt af bemærkningerne til lovforslaget, hvordan en eventuel værge orienteres, når der udøves magt efter de foreslåede bestemmelser, herunder blandt andet i situationer, hvor den enkelte borger må antages ikke selv at være i stand til at påklage magt-anvendelsen.
- Den begrundede mistanke skal fremgå tydeligt af indberetningen af magtanvendelsen, ligesom det bør fremgå, hvilke øvrige pædagogiske tiltag, der er foretaget forinden anvendelsen af de foreslåede beføjelser.

KL har følgende konkrete bemærkninger til de udvalgte bestemmelser.

§ 137 g stk. 4. Forbud mod at bruge internet

Med forslaget gives der mulighed for at forhindre eller begrænse borgernes adgang til at begå internetkriminalitet ved at forbyde besiddelse eller anvendelse af internetbærende elektronik.

KL vurderer, at dette tiltag skal ses i sammenhæng med de øvrige tiltag, og det bør fx sikres, at problemstillinger som denne søges løst med andre mindre indgribende tiltag, herunder eksempelvis scanning.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at forbuddet også omfatter de åbne afdelinger på Kofoedsminde. Det betyder, at borgere, der ikke har dom til sikret afdeling, og som sandsynligvis ikke har dom i forhold til inddragelse af internetbærende elektronik, omfattes af de meget skrappe restriktioner.

For KL vil det være væsentligt, at der i så fald etableres internetrum i såvel det lukkede som det åbne afsnit.

§ 137 h stk. 2-8 Anvendelse af postkontrol

For anbragte i en boform, jf. § 108, med sikrede afdelinger kan der uden retskendelse træffes afgørelse om åbning og kontrol af post til den anbragte, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Det er en forudsætning for indgreb, at der foreligger mistanke om, at posten indeholder effekter, der kan true ro, orden og sikkerhed i boformen.

KL vurderer, at kontrol bør ske på baggrund af begrundet mistanke. Det bør endvidere sikres, at handlekommunen modtager en skriftlig kopi af den begrundede mistanke hver gang, der foretages brev- og pakkekontrol, ligesom det skal fremgå, hvad der eventuelt er fundet, som borger ikke må være i besiddelse af.

Dato: 6. november 2017

Sags ID: SAG-2017-05812
Dok ID: 2430209

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3



§ 137 j stk. 2. Anvendelse af afskærmningslokale

Der kan træffes afgørelse om, at anbragte i en boform efter § 108 med sikrede afdelinger, skal anbringes i et afskærmningslokale, når der er overhængende fare for, at den anbragte skader sig selv eller andre.

KL vurderer, at det er et voldsomt indgreb at blive anbragt i et afskærmningslokale. Der skal derfor altid foretages indberetning til handlekommune, driftsherre samt Socialtilsyn Øst. Det skal fremgå tydeligt, på hvilken baggrund beslutningen er truffet, hvor længe borger har været i afskærmningslokalet, samt hvilket opsyn der har været i tidsrummet og hvilke eventuelle magtanvendelser, der har været anvendt forinden.

Dato: 6 november 2017

Sags ID: SAG-2017-05812
Dok. ID: 2430209

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Med venlig hilsen

Niels Arendt Nielsen



Landsforeningen
LEV

Børne- og socialministeriet

Sendt med e-mail til lbpo@sm.dk og til sm@sm.dk.

Den 07 11 2017

D.nr .343613

Sagsbeh. tg_lev

Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696
lev@lev.dk
www.lev.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Landsforeningen LEV takker for invitationen til at afgive kommentarer på ovenstående udkast til lovforslag. Vi beklager den sene fremsendelse af høringssvaret.

Generelle bemærkninger

Forslaget indeholder en række elementer, som alle udgør en udvidelse af beføjelserne for ledelse og personale i boformer efter servicelovens § 108 med sikrede afdelinger til at foretage indgreb over for anbragte i disse boformer. Som det fremgår af forslaget er det alene Kofoedsminde i Rødby Havn, der har sådanne sikrede afdelinger – og de foreslåede ændringer vil alene kunne anvendes der.

Indledningsvis er der tre generelle forhold, som LEV finder det relevant at henlede lovgivernes opmærksomhed på i relation til nærværende forslag:

For det første finder vi det relevant at udtrykke en generel bekymring over, at der aktuelt synes at være tale om en bred socialpolitisk forskydning i retning af udvidede indgrebs- og magtanvendelsesbeføjelser over for mennesker med handicap. Beføjelserne forekommer i en række tilfælde at ske som en indirekte konsekvens af en svækket prioritering af ressourcer til socialfaglig og socialpædagogisk indsats af mere forebyggende karakter. Især forslaget om Indførelse af mulighed for brug af afskærmningslokale, synes at være et element i denne stærkt bekymrende udvikling.

For det andet finder vi, at flere af elementerne i nærværende forslag indirekte kan ses som en reaktion på, at der over en årrække er sket ændringer i den persongruppe som anbringes i den sikrede afdeling på Kofoedsminde. Ifølge vores oplysninger anbringes der i dag flere personer end tidligere, hvor den kognitive funktionsnedsættelse er relativt beskeden, og hvor mere psykosociale forhold spiller en større rolle. Denne forskydning i beboergruppen kan have væsentlig negativ betydning for den socialpædagogiske indsats som ydes for Kofoedsmin-

Protector:
Hendes Majestæt
Dronning Margrethe

des øvrige anbragte beboere. Eksempelvis, det øgede fokus på sikkerhed og indgrebsmuligheder for personalet, som dette forslag kan ses som udtryk for. Nærværende forslag sigter således mod udfordringerne med en lille del af Kofoedsmindes beboere, men vil alligevel få stor direkte eller indirekte betydning for alle eller de fleste af de øvrige beboere. LEV opfordrer til, at der foretages en mere grundlæggende analyse af denne udvikling i Kofoedsmindes beboergruppe, og at der overvejes alternativer til fortsat styrkelse af diverse sikkerhedstiltag.

For det tredje finder vi, at der i nærværende forslag bør ske en eksplicit vurdering af konsekvenserne i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder særligt FNs Handicapkonvention.

Specifikke bemærkninger

Anvendelsesområde

Det fremgår, at forslagets indgrebsmuligheder kun skal kunne anvendes i boformer med sikrede afdelinger, dvs. på Kofoedsminde. Denne afgrænsning finder vi velbegrunder. Det fremgår imidlertid også, at indgrebsmulighederne både skal kunne anvendes over for beboere i åbne og lukkede afdelinger i disse boformer.

Vi savner i den forbindelse en begrundelse for, at også boformernes åbne afdelinger skal være omfattet af indgrebsmulighederne. Og vi opfordrer til, at det genovervejes om de åbne afdelinger bør undtages – ikke mindst i lyset af det stærkere resocialiserende sigte, som må formodes at være gældende i åbne afdelinger. De angivne sikkerhedshensyn bør kunne tilgodeses ved alene at lade de sikrede afdelinger være omfattet af indgrebsmulighederne.

3.1. Mulighed for nedlæggelse af forbud mod enheder, der muliggør internetadgang

Det fremgår af forslaget, at tre af Kofoedsmindes beboere aktuelt har et vilkår i deres straffedom, som forbyder dem at have adgang til telefon og internet. De resterende 67 beboere er ikke omfattet af et sådan forbud. Alligevel foreslås det, at boformen skal kunne indføre et generelt forbud mod adgang til telefon og internet gældende for samtlige beboere.

Forslagets begrundelse for den meget brede udstrækning er, at beboere med domsvilkår om forbud mod telefon og internet, kan skaffe sig adgang til telefon, smartphone eller lignende via andre anbragte, som de er sammen med i forbindelse med beskæftigelse.

Det forekommer LEV meget indgribende, at samtlige anbragte generelt kan fratages muligheden for at benytte egen smartphone mv. Egen telefon og internetadgang er afgørende for mange anbragtes mulighed for at fastholde kontakt til familie og venner under anbringelsen, og dette hensyn bør føre til en ordning, som mere målrettet håndterer udfordringerne i forhold til de ganske få, som er pålagt et forbud. Eksempelvis burde et forbud mod at medtage smartphone mv. i forbindelse med deltagelse i beskæftigelse kunne løse problemet på en måde, som er mindre indgribende over for det store flertal af beboere. Ikke mindst når

beboere med forbud mod telefon og internet er anbragt i en separat sikret afdeling på Kofoedsminde.

3.2. Mulighed for anvendelse af scannere

Det anføres i forslaget, at scannere skal kunne anvendes rutinemæssigt og at det skal ske for at forhindre, at anbragte eller besøgende til de anbragte er i besiddelse af effekter, der kan true ordenen og sikkerheden mv.

Det anføres imidlertid i forslagets bemærkninger, at indgrebsmuligheden omfatter personer med nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt i en boform. I betragtning af, at scannerne også vil kunne anvendes i forhold til besøgende, forekommer denne personkreds ikke retvisende. Desuden er det uklart om anvendelsen af scannerne også omfatter personalet.

3.3. Mulighed for undersøgelse af den anbragte person

Dette meget indgribende element i forslaget indebærer, at personalet i Kofoedsminde kan foretage visitation af beboerne. Dette kan både omfatte legensbesigtigelse og undersøgelse, som kræver afklædning og beføling af legemet.

Det fremgår, at disse undersøgelser alene kan ske på baggrund af en begrundet mistanke, men der savnes en mere tydelig og eksemplificeret beskrivelse af hvilke betingelser, der skal være opfyldt for, at der er tale om en "begrundet mistanke".

Det samme er tilfældet i relation til forslagets bemærkninger om hensynet til proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Her bør lovens bemærkninger udfoldes og eksemplificere hvordan disse principper i praksis vil skulle anvendes.

Det anbefales i øvrigt, at beboere i åbne afdelinger helt undtages fra denne mulighed for undersøgelse med mindre de – som besøgende – færdes i sikrede afdelinger.

3.4. Mulighed for åbning og kontrol af post til den anbragte

Det fremgår under 3.4.2., at hensigten er, at personalet skal kunne undersøge og kontrollere post til den anbragte "uden den anbragtes informerede samtykke". Det fremgår imidlertid også, at den anbragte skal "høres og have mulighed for at afvise modtagelsen af den pågældende post". Hvis den anbragte afviser at modtage posten, skal personalet sende posten retur eller destruere den.

Dette kan forekomme indbyrdes modstridende, idet der således ikke må foretages kontrol og åbning af post uden samtykke, hvis den anbragte ikke ønsker at modtage posten. Dette bør præciseres i forslaget.

3.5. Mulighed for undersøgelse og opbevaring af effekter for besøgende

Det fremgår, at der stilles højere krav til en mistanke ved undersøgelse af effekter, som den besøgende bærer på sin krop. Her savnes en tydeligere udfoldelse og eksemplificering af hvori disse højere krav kan bestå.

3.6. Mulighed for brug af afskærmningslokale

Denne del af forslaget indebærer, at Kofoedsminde kan etablere såkaldte afskærmningslokaler, hvor en udadreagerende anbragt kan anbringes for at beskytte beboeren selv, personalet og andre anbragte. Lokalet skal kunne aflåses og den anbragte kan maksimalt opholde sig i lokalet i to timer.

LEV er stærkt skeptiske over for denne del af forslaget.

Forslagets begrundelse for at skabe hjemmel til at indespærre den anbragte i isolation, synes ikke at handle om, at de pågældende er domsanbragte i en sikret afdeling. Begrundelsen er alene det forhold, at den pågældende er 'udadreagerende'. Det forhold, at adgangen til at anbringe en person i et skærmningslokale, tilsyneladende både omfatter anbragte i sikrede og åbne afdelinger på Kofoedsminde, underbygger denne formodning.

Herved anvendes der en argumentation for brugen af skærmningslokaler, der risikerer også at kunne overføres til mennesker med handicap, der ikke er anbragte i en sikret afdeling. Dette udgør efter LEVs opfattelse et latent og meget principielt skred i argumentationen for anvendelsen af magt over for mennesker, der på grund af deres funktionsnedsættelser og de vilkår som de lever under, kan blive udadreagerende.

LEV opfordrer på denne baggrund til, at Folketinget meget nøje overvejer om man ønsker at igangsætte en sådan udvikling. LEV er særdeles skeptisk over for Børne- og socialministeriets forventning om, at etableringen og brugen af afskærmningslokaler vil nedbringe antallet af magtanvendelser. Det vil i hvert fald ske på bekostning af den helt grundlæggende afstandtagen fra indespærring af mennesker med handicap, som der hidtil har været politisk konsensus om. Det er ligeledes LEVs vurdering, at afskærmningsrum generelt vil have en række afledte og indirekte negative konsekvenser for de anbragte og mere generelt for det relations-pædagogiske miljø på Kofoedsminde.

LEV finder desuden, at der – især på dette område – må foretages en udredning af hvorvidt, og på hvilken måde, anvendelsen af skærmningslokaler holder sig inden for rammerne af FNs handicapkonvention.

Med venlig hilsen

Anni Sørensen
Landsformand

Laura Brogaard Poulsen

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sendt: 6. oktober 2017 14:22
Til: Laura Brogaard Poulsen; Børne- og Socialministeriet
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Forslag til lov om ændring af lov om social service.pdf

Til Børne- og Socialministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Politiforbundets jr.nr. 2017-00816.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær



H C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]

Sendt: 6. oktober 2017 11:17

Til: Udsendelse fra Børne -og Socialministeriet <dpudsend@sm.dk>

Cc: Laura Brogaard Poulsen <lbpo@sm.dk>; Elsebeth Jensen <ej@sm.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2016 - 3656

Dato 06.10.2017

Til myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

Mail: lbpo@sm.dk og sm@sm.dk.

Girokonto 402-3951

Ref.: MFG
Dok.nr.: 3896377
Sag.nr.: 2016-SLCSFA-02147

03-11-2017

Socialpædagogernes hørings svar vedr. lovforslag om mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger

Børne- og Socialministeriet har den 6. oktober 2017 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service.

Lovforslaget omhandler indførelse af mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger, dvs. Kofoedsminde.

Tidligere lovudkast inkluderede alle § 108-tilbud, hvilket Socialpædagogerne anså for at være både meget omfangsrigt samt ikke så behovet herfor dokumenteret. Socialpædagogerne er derfor tilfredse med at lovforslaget nu er indsnævret betragteligt til § 108-tilbud med sikrede afdelinger, hvilket i praksis vil sige den sikrede afdeling på Kofoedsminde. Det vil vi gerne kvittere for.

Som fremhævet i vores tidligere svar omkring nærværende forslag mener Socialpædagogerne generelt at udsatte borgeres komplekse behov ikke skal imødegås med tvang, men med den rette faglige indsats og kvalitet i tilbuddene. Vi tilkendegav dog ligeledes, at der i nogle konkrete sammenhænge kan være ræson i en udvidelse af indgrebsmulighederne. Socialpædagogerne mener i den forbindelse, at det er vigtigt at indgrebsmulighederne søges anvendt i så begrænset omfang som muligt, og under forsvarlige faglige og sundhedsmæssige omstændigheder.

Vi forstår af materialet, at indførelse af mulighed for brug af 'afskærmningslokale' (isolation) er blødt op i forhold til det tidligere forslag. Primært i form af en nedsættelse af varigheden en person kan anbringes i lokalet fra maksimalt fire til nu to timer. Med henvisning til vores tidligere hørings svar, mener Socialpædagogerne dog, at brugen af isolation er af en meget indgribende karakter og vi kan ikke anbefale dette. Skulle muligheden blive indført, mener

Socialpædagogerne at denne mulighed kun bør kunne anvendes hvis den som minimum er forankret i en retskendelse.

Socialpædagogerne er bekendt med at der i den faglige sammensætning er en skæv fordeling mellem fagudannede socialpædagoger og ufaglærte på Kofoedsminde. Det mener vi er af central betydning, da den borgergruppe lovgivningen retter sig mod kræver høj faglighed, viden og indsigt i målgrupperne, til at kunne imødegå borgernes behov. Socialpædagogerne er ligeledes bekendt med der er et relativt stort brug af ufaglærte, eksterne vikarer på Kofoedsminde, der modtager introkurser af nogle timers varighed som påklædning til arbejdet. Det mener vi er stærkt problematisk når arbejdet omhandler borgerne med så komplekse problemstillinger og at det er afgørende at medarbejderne har de fornødne fagligheder og kompetencer.

Det fremgår af Socialtilsynets seneste rapport om Kofoedsminde, hvori der gøres opmærksom på, at fordelingen mellem faglærte og ufaglærte medarbejdere risikerer at påvirke kvaliteten i indsatsen negativt.

Socialpædagogerne anerkender til fulde eventuelle rekrutteringsudfordringer på grund af fx geografi. Grundet denne særlige udfordring, der ligger i at rekruttere kvalificerede medarbejdere, mener vi at en løsning er en særskilt uddannelsesindsats. Socialpædagogerne mener derfor at der er behov for at afdække muligheden for lokalt at skabe en meritbaseret uddannelse målrettet (ufaglærte) medarbejdere på Kofoedsminde, samt mulighed for efter- og videreuddannelses tilbud.

Med venlige hilsner

Marie Sonne
Forbunds næstformand
Socialpædagogernes Landsforbund

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
lbpo@sm.dk, sm@sm.dk

3. november 2017

Høringssvar vedrørende lov om ændring af social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Socialtilsyn Midt har fra Børne- og Socialministeriet den 6. oktober 2017 modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

Socialtilsyn Midt har følgende bemærkninger til lovforslaget:

§ 137 g, stk. 4:

Det fremgår, at driftsherren kan beslutte, at der i hele boformen nedlægges et generelt forbud mod besiddelse eller anvendelse af computere, mobiltelefoner, tablets og andre enheder, såfremt enheden muliggør internetadgang. Det bør af bemærkningerne fremgå, hvorledes disse regler kan håndhæves/at de ikke kan håndhæves ved brug af magt.

§ 137 h, stk. 2:

Socialtilsyn Midt kan tilslutte sig muligheden for brug af scannere. Af bemærkningerne fremgår det, at anvendelse af scannere vil kunne ske rutinemæssigt, og at anvendelsen ikke forudsætter opfyldelse af materielle betingelser. Muligheden indsættes dog under § 137 h, hvilket kan skabe anledning til tvivl i forhold til, om betingelserne for fx undersøgelse i henhold til § 137 h, stk. 3, skal være opfyldt, og at der som led i den undersøgelse kan gøres brug af scanner. Socialtilsyn Midt anbefaler, at det klart fremgår, om betingelserne for en undersøgelse skal være opfyldt, hver gang der anvendes scannere.

§ 137 h, stk. 3:

Socialtilsyn Midt anbefaler, at såfremt der anvendes eksternt personale til at foretage en personundersøgelse, som kan indebære afklædning, bør der, henset til indgrebets intensitet, stilles krav til det eksterne personale. Det kunne eventuelt være som nævnt under lovbemærkningerne til lov om voksenansvar (under mulighed for at anvende privat hundefører).

Socialtilsyn Midt har ingen bemærkninger til den resterende del af lovforslaget.

Venlig hilsen



Ditte Louise Christiansen
Jurist



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Sendt pr. e-mail til
lbpo@sm.dk
sm@sm.dk

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Den 06-11-2017

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Til fuldmægtig Laura Brogaard Poulsen

Sagsnummer 2016-3656 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Børne- og Socialministeriet sendte den 6. oktober 2017 udkast til ændring af lov om social service i høring hos bl.a. Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar.

Socialtilsynet tager, på baggrund af det fremsendte, udkastet til efterretning og har ingen kommentarer til forslaget i øvrigt.

Ved spørgsmål til ovenstående kan der rettes henvendelse til jurist Sarah Sieker Juhlert på tlf. 72 33 69 92 eller e-mail saju@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen

Sofie Tietze Borregaard
Sekretariatsleder

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060København K

Dato: 06-11-2017

Sagsnummer: 17/5042

Sagsansvarlig: bilet
Telefon: 72362416

Høringssvar er sendt pr. Email til:
lbpo@sm.dk og sm@sm.dk

E-mail: bilet@holb.dk

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokaler mv.v i boformer med sikrede afdelinger)

Tak for modtagelse af høringsbrev den 6. oktober 2017.

Kofoedsminde er i dag eneste bosted i Danmark, hvor der er sikrede afdelinger. Socialtilsyn Østs opgave er at sikre, at personalet på Kofoedsminde benytter magtanvendelse så lidt som muligt, og at det bestræbes at konflikter løses pædagogisk og ikke ved at anvende magt. Samtidig er Socialtilsynet opmærksom på, at magtanvendelse på Kofoedsminde må betragtes som et vilkår, når der henses til målgruppen, der er personer, der er udviklingshæmmede og har begået personfarlig kriminalitet. Endvidere er der i de senere år sket en ændring af definitionen på målgruppen, der anbringes på Kofoedsminde, hvilket synes at være medvirkende årsag til øget vold blandt de anbragte.

I forhold til behovet for værktøjer hos personalet på Kofoedsminde, så de bedst muligt kan opretholde orden og sikkerhed og forhindre beboerne i at begå ny kriminalitet, ser Socialtilsynet, at det er en nødvendighed, at personalet har mulighed for at få redskaber til kontrol i dagligdagen og har ikke bemærkninger til de indgrebsmuligheder, der påtænkes i nyt lovforslag.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i forslaget.

Til nr. 1 (§ 137e, stk. 1)

Socialtilsynet er enig i, at det er vigtigt, at der skabes overblik for de forskellige indgrebsmuligheder i servicelovens kapitel 24 a. Ligeledes er det vigtigt, at det tydeligt fremgår om der er tale om en afgørelse, der kan påklages eller der er tale om et generelt forbud, der nedlægges i hele boformen og således omfatter både de åbne som de sikrede afdelinger.

Til nr. 2 (§ 137f, stk. 1 og 2)

Væsentligst er det, at det klart fremgår, at de foreslåede indgreb som anvendelse af scanner og nedlæggelse af generelt forbud om adgang til internet ikke er afgørelser, og derfor ikke er muligt for den enkelte at klage over men et vilkår for at være anbragt på en boform efter § 108 med sikrede afdelinger.

Til nr. 3 (§ 137g, stk. 4)

I forhold til generelt forbud mod besiddelse eller anvendelse af computere, mobiltelefoner, tablets eller andre enheder bemærker vi, at der i forhold til en boform efter § 108 med sikrede afdelinger er et krav om en husregel, hvor det skal fremgå, at der er et sådant generelt forbud. Der skal således ved implementering af de nye regler tages højde for dette i stedets husregel. Der skal også være mulighed for at den enkelte har

adgang til internet, hvilket kræver fysiske rammer, der kan rumme aktiviteten. Endvidere er der et krav om, at de beboere, der har domsvilkår om overvåget adgang til telefon og internet, skal overvåges manuelt af personalet, når de anvender rummet. Det kunne være ønskeligt, at der i bekendtgørelse bliver tydeliggjort hvilke reaktioner, der er over for de beboere, der ikke har et domsvilkår, hvis de misbruger adgangen til stedets internet. Endelig finder vi, at det generelle forbud vil betyde, at der skal være personale, der har specielle kompetencer i forhold til at overvåge, herunder håndtere evt. konflikter i denne forbindelse.

Til nr. 5 (§137 h, stk. 2)

Muligheden for at anvende scanner ved undersøgelse af anbragtes opholdsrum og ejendele vil være et nyttigt redskab og være mere skånsomt end manuel undersøgelse. En præcisering af personalets reaktionsmuligheder, hvis den anbragte modsætter sig undersøgelsen vil være ønskeligt. Herunder bemærkningerne om, at en håndtering af en sådan situation er en politimæssig opgave.

Til nr. 5 (§ 137 h, stk. 3-7)

Vigtigt er det at bemærke, at der i forhold til undersøgelse af anbragtes opholdsrum og ejendele kontrol med post alene er tale om, at det skal være nødvendigt for at opretholde orden og sikkerhed, hvorimod undersøgelse af person kræver at der er en begrundet mistanke for at den anbragte er i besiddelse af effekter, der kan true ordenen eller sikkerheden.

Til nr. 6 (§137 j, stk. 2)

Socialtilsynet finder, at behovet for et afskærmningslokale på Kofoedsminde kan begrundes i, at de længere fastholdelser, som ses på Kofoedsminde, kunne erstattes af et afskærmningslokale og være mindre indgribende end fysisk fastholdelse i flere timer.

Uddybning af betingelserne for at anvende afskærmningslokale og dettes indretning bør præciseres i bekendtgørelse, ligesom det bør fremgå af vejledning om magtanvendelse for voksne med varig betydelig psykisk nedsat funktionsevne. Der henvises til tidligere fremsatte lovforslag, hvor det fremgik, at det er en forudsætning for anbringelse i et særligt afsondret isolationsrum, at indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte, og at den anbragte ikke er selvmordstruet. Derudover er det en forudsætning, at den anbragte har tilkaldemuligheder fra det særligt afsondrede isolationsrum, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via disse kan tilkaldes, samt at den anbragte har adgang til toilet og vand, og at der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

Socialtilsynet er opmærksom på, at reglerne i lovforslagets ændringer af bestemmelserne i kapitel 24 a alene gælder for boformer med sikrede afdelinger, hvilket betyder, at de i dag kun er i forhold til Kofoedsminde, der er eneste sted for voksne med sikrede afdelinger. Disse skærpelser vil også ramme domfældte, der qua deres dom kan overføres til Kofoedsminde (type 2) ligesom de anbragte, der er på åben afdeling på Kofoedsminde vil blive ramt af bestemmelserne og vil kunne opleve en forskelsbehandling i forhold til andre anbragte, der er på bosteder efter §108, stk. 1 hvor disse bestemmelser ikke finder anvendelse men alene de andre bestemmelser om magtanvendelse i servicelovens kap. 24.

Med venlig hilsen

Henriette Lindberg
Tilsynschef

Laura Brogaard Poulsen

Fra: Direktion <direktion@statsforvaltningen.dk>
Sendt: 24. oktober 2017 09:22
Til: =?utf-8?Q?'lbpo@; Børne- og Socialministeriet
Cc: Helle Haxgart; Torben Sørensen; Rie Thoustrup Sørensen; Steen B. Skibsted
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Vedhæftede filer: image001.png; Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Forslag til lov om ændring af lov om social service.pdf

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Børne- og Socialministeriet

Under henvisning til mail af 6. oktober 2017 (Sagsnr. 2016-3656) om høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger) skal det meddeles, at Statsforvaltningen ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Rikke Hinrichsen
direktionsassistent
STATSFORVALTNINGEN



Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Telefon: 72 56 70 00
Direkte telefon: 72 56 79 77
Mail: direktion@statsforvaltningen.dk
Web: www.statsforvaltningen.dk

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]

Sendt: 6. oktober 2017 11:17

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2016 - 3656

Dato 06.10.2017

Til myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Laura Brogaard Poulsen

Fra: Inge Overgaard Jakobsen <ioj@regionsjaelland.dk>
Sendt: 6. november 2017 08:53
Til: Laura Brogaard Poulsen; Børne- og Socialministeriet
Cc: Pia Inge Bille; Anette Bjerkesmoen Olsen; Christel Louise Zukunft
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Kære Laura Brogaard Poulsen

Hermed Region Sjællands bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om social service.

Generelt er Region Sjælland rigtig godt tilfreds med de øgede indgrebsmuligheder, der er indført i lovgivningen. De nye beføjelser bidrager til, at Kofoedsminde bedre kan varetage opgaven med at forhindre borgerne i at begå ny kriminalitet.

Region Sjælland har en refleksion i forhold til lovforslaget, og hvorvidt det også burde gælde åbne pladser efter § 108, fx på sikrede tilbud for børn og unge.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorvidt dette er tilfældet.

Konkret tænkes på Region Sjællands tilbud Bakkegården, der har en projektafdeling med 4 åbne § 108 pladser, hvor borgerne kan have en dom de afsoner, hvis de er erklæret uegnet til straf. Her kan det være væsentlig at få beføjelser til at foretage indgreb, der forhindrer borgerne i at begå ny kriminalitet. Disse borgere, der er på åbne § 108 pladser, skal vel ikke stilles ringere end borgere på det sikrede område.

Ud fra denne betragtning kunne det foreslås, at tilbud med åbne § 108 pladser til borgere med dom, også burde være omfattet af dette lovforslag.

Venlig hilsen

Inge Overgaard Jakobsen
Socialfaglig konsulent

Region Sjælland
Socialafdelingen
Alleen 15
4180 Sorø

Mobil +45 93 57 03 16
Personlig e-mail ioj@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

REGION
SJÆLLAND 
- vi er til for dig

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]

Sendt: 6. oktober 2017 11:17

Til: Udsendelse fra Børne -og Socialministeriet <dpudsend@sm.dk>

Cc: Laura Brogaard Poulsen <lbpo@sm.dk>; Elsebeth Jensen <eje@sm.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2016 - 3656

Dato 06.10.2017

Til myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Laura Brogaard Poulsen

Fra: Eva Aaen <Eva.Aaen@civilstyrelsen.dk>
Sendt: 6. november 2017 10:13
Til: Laura Brogaard Poulsen; Børne- og Socialministeriet
Cc: Mette Brandt-Christensen (mettebrandtchristensen@dadlnet.dk); Bent.Ottesen@regionh.dk; Annie Vesterby Charles (av@forens.au.dk)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

”Til Børne- og Socialministeriet

Ved mail af 6. oktober har Børne og Social ministeriet anmodet Retslægerådet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger.)

Retslægerådet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

1. For så vidt angår forslaget om mulighed for at begrænse eller forhindre internetadgang for de anbragte med det formål at forhindre ny kriminalitet finder Retslægerådet, at der er tale om et relevant og nødvendigt tiltag, og rådet er således enig i de foreslåede ændringer.
2. For så vidt angår forslaget om at indføre mulighed for brug af afskærmningslokale i situationer, hvor en anbragt er stærkt udadreagerende og til fare for sig selv eller andre, finder Retslægerådet, at der er tale om en så afgørende nyskabelse i forhold til dansk lovgivning i øvrigt, at der er behov for nøjere beskrivelse af regelsættet, herunder den anbragtes retssikkerhed samt personlige sikkerhed i tilfælde af afskærmning.

Retslægerådet finder det overordnet særdeles betænkeligt, hvis en anbragt skulle kunne anbringes i afskærmningslokale uden kontinuerlig personaleovervågning. Ud fra en lægelige vurdering vil et sådant tiltag kunne kompromittere den anbragtes personlige sikkerhed og helbredsmæssige forhold i ikke ubetydelig grad.”

Med venlig hilsen

Eva Aaen

Sekretariatschef

<image001.png>

Fællessekretariatet for
Retslægerådet, Indsamlingsnævnet og Rådet for Offerfonden
Toldboden 2, 2.
8800 Viborg
Tlf.: +45 22 19 38 13
eva.aaen@civilstyrelsen.dk
civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk
www.civilstyrelsen.dk

Laura Brogaard Poulsen

Fra: Eva Aaen <Eva.Aaen@civilstyrelsen.dk>
Sendt: 8. november 2017 16:01
Til: Laura Brogaard Poulsen; Børne- og Socialministeriet
Emne: Retslægerådets supplerende bemærkninger
Vedhæftede filer: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service ; fesdaPacket.xml

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Afmærket

Til Børne- og Socialministeriet

Ved høringsskrivelse af 6. oktober 2017 anmodede Børne- og Socialministeriet om Retslægerådets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger.)

Ved mail af 6. november, som jeg har vedhæftet, indgav Retslægerådet sine bemærkninger til forslaget.

Efter yderligere overvejelser ønsker Retslægerådet at tilføje til de allerede afgivne bemærkninger, at rådet desuden finder det uacceptabelt, at der i udkastet er lagt op til, at en anbragt under visse betingelser kan personundersøges ved afklædning og beføling af legemet, uden et lovkrav om, at en læge er til stede ved undersøgelsen. Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 3.3.3.

Med venlig hilsen

Eva Aaen

Sekretariatschef



JUSTITSMINISTERIET
CIVILSTYRELSEN

Fællessekretariatet for
Retslægerådet, Indsamlingsnævnet og Rådet for Offerfonden
Toldboden 2, 2.
8800 Viborg
Tlf.: +45 22 19 38 13
eva.aaen@civilstyrelsen.dk civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Vestre Landsret
Præsidenten



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

J.nr. 40A-VL-90-17
Den 13/10-2017

Sendt pr. mail til lbpo@sm.dk og sm@sm.dk

Børne- og Socialministeriet har ved brev af 6. oktober 2017 (sagsnr. 2016 - 3656) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Helle Bertung". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right and a large loop at the end. Below the signature, the name "Helle Bertung" is printed in a small, black, sans-serif font.

Helle Bertung

Østre Landsret
Præsidenten



Den 13 OKT, 2017
J.nr. 40A-ØL-90-17
Init: sdy


Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til: lbpo@sm.dk og sm@sm.dk


Børne- og Socialministeriet har ved brev af 6. oktober 2017 (Sagsnr. 2016-3656) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for forbud mod enheder, der muliggør internetadgang, undersøgelse af effekter samt brug af afskærmningslokale m.v. i boformer med sikrede afdelinger).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen



Bent Carlsen



Ellen Busck Parsbo

